

BETÆNKNING

Afgivet af Familie- og Sundhedsudvalget

vedrørende

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut til FM 2014 pålægges at fremsætte forslag til en målrettet indsatsplan for forældre med børn anbragt udenfor hjemmet. Den specifikke målsætning i indsatsplanen skal være, at styrke de pågældende forældres forældre- og omsorgsevne i forhold til de anbragte børn, således at de anbragte børn snarest mulig får mulighed for at vende tilbage til forældrene.

*(Fremsat til EM 2013 af daværende medlem af Inatsisartut, Jens B. Frederiksen, Demokraterne.
Efterfølgende overtaget af Medlem af Inatsisartut, Andreas Uldum, Demokraterne)*

Afgivet til forslagens 2. behandling

Udvalget har under behandlingen senest bestået af:

Medlem af Inatsisartut Lars P. Mathæussen, Siumut, formand
Medlem af Inatsisartut Knud Kristiansen, Atassut, næstformand
Medlem af Inatsisartut Karl-Kristian Kruse, Siumut
Medlem af Inatsisartut Anders Olsen, Siumut
Medlem af Inatsisartut Agathe Fontain, Inuit Ataqatigiit
Medlem af Inatsisartut Mimi Karlsen, Inuit Ataqatigiit
Medlem af Inatsisartut Juliane Henningsen, Inuit Ataqatigiit

Udvalget har efter 1. behandlingen den 12. november 2013 nærmere vurderet forslaget.

Forslagets indhold og formål

Forslagsstiller ønsker med dette beslutningsforslag at sikre, at Naalakkersuisut fremsætter et forslag til en målrettet indsatsplan for forældre med børn anbragt uden for hjemmet.

Indsatsplanen skal have som målsætning at styrke de pågældende forældres forældre- og omsorgsevne i forhold til deres anbragte børn, således at de anbragte børn snarest mulig får mulighed for at vende tilbage til forældrene.

Forslagsstiller motiverede forslaget med udgangspunkt i det stigende antal børn og unge anbragt uden for hjemmet. Forslagsstiller vil sikre, at der bliver gjort en målrettet indsats for

at modvirke dette problem, og samtidig sikre, at de anbragte børn i videst mulig omfang kan vokse op sammen med forældrene.

1. behandling af forslaget i Inatsisartut

Naalakkersuisut benyttede 1. behandlingen til at fremhæve de igangværende indsatser, der har til hensigt at styrke forældrenes forældreevne, at styrke børn og unges trivsel og udvikling samt modvirke omsorgssvigt. Naalakkersuisut fremhævede, at man vil opruste familiecentrene, at man ville lancere en strategi- og handleplan mod vold (EM 2013/115), at man ville etablere et rejseteam, som skal tilbyde behandling mod senfølger efter seksuelle overgreb, foruden at Naalakkersuisut ville udarbejde en ny handleplan på alkoholområdet, hvorefter der skulle skabes bedre forudsætninger for sociale indsatser.

Samlet fandt Naalakkersuisut de igangværende og påtænkte indsatser tilstrækkelige, hvorefter Naalakkersuisut ikke kunne støtte forslaget.

Med udgangspunkt i ønsket om, at alle børn bør vokse op i trygge rammer med familien, så havde Siumut stor forståelse for forslaget. Siumut fremhævede vigtigheden af, at indsatser løbende evalueres og vurderes, således at man sikrer, at der arbejdes frem mod målsætningerne. Med denne positive tilgang til målsætningen i forslaget ville Siumut have det vurderet nærmere.

Atassut fandt forslagets målsætning om, at anbragte børn og forældre i videst mulig omfang skulle genforenes og genetableres som familier for velbegrunderet og støttværdig, hvorefter Atassut umiddelbart kunne indstille forslaget til vedtagelse.

Inuit Ataqatigiit fremhævede nødvendigheden af forebyggende og tidlige indsatser for at forhindre, at børn og unge må anbringes uden for hjemme som følge af forældres manglende forældre- og omsorgsevne. Inuit Ataqatigiit fremhævede Børne- og Ungestrategien som en konkret politik, der skulle sikre, at der bliver reageret og ydet støtte for at modvirke en anbringelse uden for hjemmet. Inuit Ataqatigiit benyttede 1. behandlingen til at kritisere kommunerne og Naalakkersuisut for ikke at sikre, at der ved anbringelser udarbejdes lovpåligte handleplaner og tilbud til de forældre, hvis børn må anbringes. Inuit Ataqatigiit indstillede på denne baggrund forslaget nærmere vurdering i udvalg.

På baggrund af den brede partipolitiske interesse for og støtte til forslaget blev det på denne baggrund henvist til behandling i Familie- og Sundhedsudvalget. Med henblik på at have mulighed for at arbejde nærmere med forslaget motiverede udvalget, at 2. behandlingen blev udsat til FM 2014.

Udvalgets behandling af forslaget

Udvalget har med stor interesse gennemgået forslaget og den indledende politiske behandling af forslaget.

I udvalget erkendes det, at det kan være påkrævet, at børn og unge anbringes uden for hjemmet i en korte eller en længere periode. Hovedparten af anbringelserne sker hos private plejeforældre. En mindre del af anbringelserne sker på døgninstitutioner ejet og drevet af Selvstyret, kommunerne eller private.

Anbringes et barn eller et ungt menneske uden for hjemmet, så følger det af gældende regler i landstingsforordning nr. 1 af 15. april 2003 om hjælp til børn og unge, at der skal udarbejdes en handleplan for den anbragte. Det er kommunalbestyrelsen, der har pligt til at sikre, at de lovpligtige handleplaner udarbejdes.

Det følger endvidere af § 15, stk. 2 i samme landstingsforordning om børn og unge, at: *ved anbringelse uden for hjemmet skal handleplanen desuden angive hvilke former for støtte, der selvstændigt skal iværksættes over for familien i forbindelse med, at barnet opholder sig uden for hjemmet, og i tiden efter at barnet er vendt hjem.*

Ved flere lejligheder i 2013 satte Familie- og Sundhedsudvalget fokus på de manglende handleplaner for børn og unge anbragt uden for hjemmet. Udvalget kunne via årsrapporterne for døgninstitutionerne konstatere, at det beklageligvis er undtagelsen, at der udarbejdes handleplaner ved anbringelse på døgninstitutionerne. Udvalget måtte formode, at dette tilsvarende er forholdet, når anbringelsen sker hos plejeforældre.

Udarbejdes ikke handleplaner har det formodningen imod sig, at der samtidig selvstændigt og struktureret iværksættes støtte over for den anbragtes familie.

Udvalget indkaldte Naalakkersuisoq for Familie og Justitsvæsen til samråd både den 25. juni 2013 og den 11. september 2013 om problemstillingen.

Forholdet er det, at kommunerne i forbindelse med anbringelse af børn og unge uden for hjemmet for den enkelte anbragte skal udarbejde en handleplan, der foruden faktiske forhold om den anbragte, desuden skal beskrive formålet med anbringelsen og de indsatser, der er nødvendig for at opnå formålet. Handleplanen skal endvidere angive anbringelsens og indsatsernes forventede varighed. I sager om anbringelse uden for hjemmet skal en handleplan tillige angive, hvilke former for støtte, der derudover skal iværksættes over for

familien i forbindelse med, at barnet eller den unge opholder sig uden for hjemmet, og i tiden efter barnets eller den unges hjemgivelse.

Udvalget har over for Naalakkersuisoq for Familie- og Justitsvæsen indskærpet, at det er retsstridigt, når der ved anbringelserne ikke udarbejdes en handleplan, og at Naalakkersuisoq i samarbejde og dialog med kommunerne uden ugrundet ophold skal få løst problemet.

Desværre blev udvalget i starten af 2014 orienteret om, at Ombudsmanden for Inatsisartut så sent som i november 2013 ved en inspektion på Røde Kors Børnehjem i Nuuk kunne konstatere, at flere af de anbragte ikke havde en handleplan, ligesom flere ikke havde en opdateret handleplan.

Det følger endvidere entydigt af bemærkningerne til landstingsforordningen om børn og unge omkring anbringelser, at der i handleplanen skal være et punkt om familiearbejde, og at handleplanen skal angive, hvilke former for hjælpeforanstaltninger og støtte, der skal iværksættes selvstændigt for familien inden hjemgivelse af den anbragte.

Det står endvidere at læse i bemærkningerne til loven, at handleplanen skal bruges både i samarbejdet med familien og i samarbejdet med andre instanser, og at den skal revideres løbende afhængig af forløbet i den enkelte sag.

Udvalget finder i sammenhængen endvidere anledning til at fremhæve § 15, stk. 3 i gældende landstingsforordning om børn og unge, hvoraf det følger:

Stk. 3. Ved længerevarende anbringelse uden for hjemmet skal kommunalbestyrelsen mindst én gang om året tage beslutningen om anbringelse op til vurdering på baggrund af handleplanens beskrivelse af målet med anbringelsen. Såfremt der træffes beslutning om fortsat anbringelse skal handleplanen revideres i overensstemmelse med den nye beslutning.

Udvalgets sammenfatning

Udvalget ser med stor alvor på, at der ikke som påkrævet udarbejdes handleplaner ved alle anbringelser uden for hjemmet, og skal endnu engang indskærpe over for Naalakkersuisut for Familie og Justitsvæsen, at det uden ugrundet ophold sikres, at kommunerne efterlever lovgivningen, således at der udarbejdes de lovpligtige handleplaner, at disse løbende opdateres samt at der samtidig igangsættes et familiearbejde rettet mod den familie, hvis børn er anbragt.

Det er helt vitalt for samfundsudviklingen og trivslen i befolkningen, at det offentlige prioriterer og løfter denne opgave.

Udvalget finder, at handleplanen for den anbragte og den særlige indsats for den anbragtes familie er to sider af samme sag, der i sidste ende skal muliggøre en genforening af familien. Jo tidligere dette kan ske, desto bedre.

Som nævnt indledningsvis, så er udvalget udmærket klar over, at genforening i visse tilfælde ikke er mulig, men som samfund skal vi gøre det yderste for, at få det til at lykkes.

Ændringsforslag

Eftersom nærværende beslutningsforslag blev fremsat til EM 2013, og ikke behandlet færdigt under EM 2013 er det i forhold til afstemningstemaet påkrævet med et ændringsforslag, da det ikke er muligt for Naalakkersuisut at levere den ønskede indsatsplan til FM 2014, hvor nærværende forslag skal igennem den afsluttende 2. behandling.

Udvalget har drøftet og vurderet, hvorledes et ændringsforslag kunne affattes i forhold til den samlede problemstilling i forhold til de manglende og ikke opdaterede handleplaner og ikke mindst de tvivlsomme indsatser rettet mod den anbragtes familie.

Udvalget har noteret sig de indsatser og tiltag fra Naalakkersuisut, der har til formål at modvirke og forebygge omsorgssvigt, styrke forældreevne, og som har til formål at yde nogle sociale tilbud og rammer for de sociale indsatser for familierne.

Udvalget har positive forventninger ift. udmeldingerne fra Naalakkersuisut om at vil opruste og styrke familiecentrene, da det er helt afgørende, at der lokalt eller regionalt findes nogle enheder, der kan bistå og støtte borgere og familier med behov. Om denne styrkelse er tilstrækkelig skal være usagt, men indsatserne skal, som det blev fremhævet under 1. behandlingen, løbende evalueres, så man politisk får vished for, hvorvidt indsatserne og tilbuddene virker efter hensigten og er tilstrækkelige.

Udvalget fremsætter på baggrund af overvejelserne følgende ændringsforslag til det oprindelige beslutningsforslag:

Inatsisartut pålægger Naalakkersuisut,

at sikre, at alle børn og unge anbragt uden for hjemmet senest den 1. september 2014 har en opdateret handleplan,

at sikre, at der i sammenhæng med de opdaterede handleplaner og i overensstemmelse med lovgivningen gives konkrete tilbud til de anbragtes forældre om fornødne indsatser, der kan understøtte og styrke de pågældende forældres forældre- og omsorgsevne, således at de anbragte børn om muligt får mulighed for at vende tilbage til forældrene,

at der til EM 2014 fremlægges en kortlægning af de samlede behov for direkte og forebyggende indsatser med henblik på at styrke forældre- og omsorgsevnen for familier og forældre med anbragte børn, således at de anbragte børn om muligt får mulighed for at vende tilbage til forældrene,

at redegøre for, hvilke indsatser og tilbud, der ikke kan løftes indenfor de økonomiske rammer til formålet i Naalakkersuisut og kommunerne,

at fremlægge en samlet redegørelse til EM 2014 for de gennemførte indsatser, og de fremadrettede behov på området.

Forslagets økonomiske konsekvenser

Udvalget bemærker, at der allerede ved vedtagelsen af landstingsforordningen af børn og unge blev afsat midler til kommunerne med henblik på, at disse kunne løfte det ansvar, der blev pålagt dem.

Udvalget forudsætter herefter, at der i kommunerne findes de påkrævede ressourcer til at udarbejde handleplaner ved anbringelser, at sikre, at disse handleplaner løbende opdateres og at samtidig at sikre, at der iværksættes og fastholdes de påkrævede og fornødne sociale indsatser for de anbragtes familier, således at der løbende arbejdes for, at de anbragte i videst mulig omfang kan genforenes med familien.

At skulle fremlægge en redegørelse for Inatsisartut vil naturligvis kræve administrative ressourcer. Udvalget anslår, at indsatsen i Naalakkersuisut samlet vil kræve ca. 1/4 årsværk for en AC-fuldmægtig. Hertil kommer tolkerressourcer. Samlet må dette vel anslås at kunne løbe op i omkring et par hundrede tusind kroner. Disse udgifter vil som udgangspunkt skulle holdes inden for den i forvejen afsatte økonomiske ramme for det konkrete Naalakkersuisut-område, hvorfor andre initiativer eventuelt vil skulle nedprioriteres.

Udvalgets indstillinger

Et enigt udvalg indstiller det fremsatte ændringsforslag til vedtagelse og indstiller det oprindelige forslag til forkastelse.

Med disse bemærkninger og med den i betænkningen anførte forståelse skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

Lars P. Mathæussen,
Formand

Knud Kristiansen

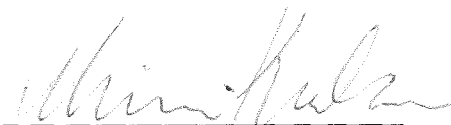
Karl-Kristian Kruse

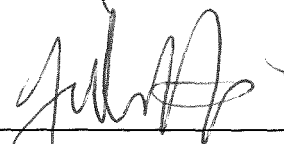
Anders Olsen

Agathe Fontain

Mimi Karlsen

Juliane Henningsen